

OOS GEBROOK

Heemkundevereniging Hoensbroek
Jaargang 14 - nummer 3 - december 2021

Oos Gebrook

Een uitgave van de Heemkundevereniging Hoensbroek.

Jaargang 14 nummer 3 – december 2021

REDACTIE:

Jan Bus

Bernard Grothues

Jo Hermanns

Wim Kortekaas

Math Mertens

Peter Sikora

Hein Giesen

E-Mail: redactie@heemkundehoensbroek.nl

LAY-OUT

Jo Hermanns

Wim Kortekaas

ACQUISITIE EN ADVERTENTIES:

Jan Bus

Hein Giesen

SECRETARIAAT:

Klinkertstraat 19,

6433 PA Hoensbroek, tel: 045-5217721

E-Mail: secretaris@heemkundehoensbroek.nl

VERENIGINGSLOKAAL:

Schuinstraat 2a 6432CM Hoensbroek

BANK:

NL 43 INGB 0003 2805 62 t.n.v. Heemkundevereniging Hoensbroek

WEBSITE:

www.heemkundehoensbroek.nl

Losse nummers € 3.95

OOS GEBROOK

JAARGANG 14 NUMMER 3 – DECEMBER 2021

INHOUD

VAN DE REDACTIE	4
FAMILIEFEEST	5
DE EERSTE AUTO VAN SINTERKLAAS	7
TOEN EN NU: HORSTPLEIN	13
SLOOP HOENSBROEKSE WONINGEN IN DE SLAK STAAT NOG STEEDS TER DISCUSSIE.....	14
HOENSBROEKSE SPORTCORYFEEËN, DEEL 8	17
EEN REKENING VOOR KLEDING VAN DE FAMILIE VON UND ZU HOENSBROECK UIT 1718-1719	22
VAESRADE VROEGER.....	25
EEN NIEUWE KOETS VOOR DE MARQUIS VON HOENSBROECK IN 1727	32
130 JAAR KERKELIJK ZANGKOOR ST. CAECILIA	33
MARIA-GEWANDEN, EEN NIEUW BOEK	39
VAN HET BESTUUR.....	40
CONTRIBUTIE 2021 / 2022.....	42
BEGUNSTIGERS OOS GEBROOK	43

HARREMAN VERHUIZINGEN

De Koumen 28

6433 KD Hoensbroek

☎ 045-5233333 - www.harreman.nl

CONSTRUCTIEBEDRIJF WIEL PETERS

Economiestraat 47 A

6433KC Hoensbroek

☎ 045- 521 10 57

VAN DE REDACTIE

Het zijn verwarrende tijden, waarin we momenteel leven. Het ene moment denk je, dat het eind van de tunnel in zicht is en als je (bijna letterlijk) even niet goed oppast is dat lichtpuntje plotseling weer verdwenen. Hadden we op 1 december a.s. in samenwerking met de bieb eindelijk weer een leuke lezing over de Heisterberg in het vooruitzicht en dan gaat dat ondanks al onze voorzorgsmaatregelen tóch weer niet door. Maar intussen is de redactie toch rustig doorgegaan met het maken van een interessant volgend nummer van dit blad. We hopen u hiermee in deze donkere en sombere tijden toch nog een lichtpuntje te bezorgen.

Wat hebben we deze keer in de aanbieding? Op het moment, dat u dit leest is het al bijna de verjaardag van Sinterklaas of net iets later. We vonden het daarom een goed idee om eens een wat luchtig en vrolijk verhaal te plaatsen van Paul van Hoensbroek (pseudoniem van Wiel Poulssen uit Terschuren) over de eerste auto van de goedheiligman. En Bernard Grothues besteedt aandacht aan een al enige tijd lopend 'meningsverschil' tussen Woonpunt en een aantal erfgoedorganisaties over wat er met de Slak-Horst moet gebeuren. Kan of moet dit ontwerp van architect Jan Stuyt, dat hét voorbeeld is geweest voor tientallen andere mijnkoloniën in onze streek, gesloopt worden of gerestaureerd? De discussie hierover is nog in volle gang.

Over de familie van en tot Hoensbroek (die van het kasteel, weet u wel) is altijd wel iets te vertellen; nu dus ook weer. En het Kerkelijk Zangkoor St. Caecilia viert dit jaar haar 130-jarig bestaan.

Ook daar staan we uitgebreid bij stil. En de rest verklappen we niet! Houd moed en blijf gezond!

Doe mee met ons jubileumboek!

Zie pag. 41

FAMILIEFEEST

Column door Ben van Melick

Kermis was een familiefeest, tot diep in de jaren zestig.

Tegen elven verschenen op kermis-zondag de Van Melicks uit Maasniel en Heijitse. De mannen verdwenen dan meteen in het traditionele rondje *frühshoppen*: café Van Her-ten, In ghen Haen en Nollie de Jong. Tegen half twee begon - veel te laat voor ons kinderen, want tegen enen hoorde je al de verleidelijke klanken van de carrousel en wij moesten aanzitten - de exclusieve *kirmismid-dig*.

Daar werden ze al aangedragen vanuit de keuken, waar mam al de hele ochtend had staan *sjoeften*, de diepe borden koninginnensoep met brokjes gestold eiwit, *bulkes* en snippers peterselie, gevolgd, voor de liefhebbers - de mannen met na-dorst en grote *appetiet* - door een schaal repen soepvlees en een enkel gekookt aardappeltje overgoten met wat gebonden bouillonvocht, en frisse komkommersla.

Onmiddellijk daarna verscheen de onvermijdelijke rosbief, die pap in dikke rosa-rode plakken sneed, inclusief krieltjes en/of aardappelcro-quetjes + erwtjes en worteltjes + minimaal twee andere groentes, en appelmoes. Even *Verdauw-pauze*, niet te lang want de kinderen wer-den lastig. Dus konijn, haas, patrijs

of fazant in smeuiige saus met wat puree en compote kwam al gauw op tafel, met de zomerkermis ver-vangen door kalfs- of rundertong in witte saus opgediend met rijst en gestoofde peertjes of perziken, waarna de Hemelse Modder (crème de krak oftewel chocolademousse) met slagroom volgde.

Bij de eerste twee gangen werd nog duchtig *geklasjeneerd*, de rest werd onder goedkeurend gekreun zwij-gend naar binnen gewerkt. Uitbui-kend knapten de heren daarna een uiltje, bezocht Ome F. tante L., en tegen vijven verscheen dan de vlaai, door de oma gekneet en belegd met vruchtengelei en bij bakker Merry gebakken - mijn broertje Jos en ik droegen op vrijdagavond langs de kermis in opbouw op een soort planken baar tussen ons in drie van die baksels naar Merry.

En tegen zevenen, geloof 't of niet, kwam de *kouwsjottel* met knak-worst en *wermvleisj* waar de familie uit Treebeek voor gekomen was, op tafel. Nou ja, voor wie 't had volge-houden.

Wij kinderen vlogen tussendoor heen en weer naar de kermis met de guldens van de *oomes* in de knuisten: op weg naar suikerspin, gebrande pinda's, nougat en zuur-stokken.

HAOP

*ZE ZINT NOG NEET VUUËRBIEJ
DOER DAE VERREKDE CORONA
VEULE VIER ÓS UMMER NOG NEET VRIEJ*

*TOCH MÓT VIER BLIEVE HAOPE
WANT HAOP DAE DAET ÓS LAEVE
MAAG 'T JAOR TWIEËNTWINTIG
HIEËL FLOT 'T LEECH WEER GAEVE*

*DAT IS DE WUNSJ VA BESJTUUR EN REDAKSIE
VA DE HEEMKUNDEVERENIGING GEBROOK
VUUËR UCH ALLEMAOL !!!*

DE EERSTE AUTO VAN SINTERKLAAS

Door Paul van Hoensbroek

De heilige Sinterklaas zat in de papieren te muizen¹, waar het jong volk van Limburg op geschreven had, wat hij moest rijden². Schoon stukken waren dat allemaal, met letteren zoals een kind alleen kan maken in de streek van december, duidelijk voor oude heiligenogen, flink van kop en poten, braaf kinderenletteren. Ook het papier was goed. Er waren bladeren bij uit schrijfboeken, maar ook echte

brievenpost met eene leeuw in, als je het tegen de dag³ houdt. Veel kinderen hadden het hunne op een stuk koffietuit geschreven, de boonen stonden erin afgemaald en al doet het zich lang zo goed niet om dan alles staatsch⁴ te krijgen, toch waren het allen staatsche letteren.

Op het eerste briefke stond: "Rij mij eene prikbal die ik goed kan prikken⁵ en rij mij ook een autoke, maar het moet flink brommen". Prikballen kende de heilige wel, al duizend jaar had hij die overal door de schouwen laten afvallen in alle landen van de wereld. Ook nu stonden kisten vol gereed, maar wat was een autoke? Dat had hem nog nooit iemand gevraagd.

Toen maakte hij een nieuwe brief open: wèèr een autoke en nog wel een dat goed kon varen. Drie dingen wist de heilige nu: dat er autokes waren, dat ze konden brommen en dat ze voeren. Dat was al veel, maar nog lang niet genoeg, misschien als hij alle brieven met dat vreemd nieuw ding op een apart hoopke legde, kon hij in het laatste wel uitgevist krijgen, wat een autoke precies was. Voor de hemelse

ambachtslui zou het dan maar een kleine onnoozeligheid zijn om er een vaardig te krijgen. Het gevolg was, dat alle brieven op een hoop kwamen te liggen: veel kinderen hadden een autoke gevraagd, maar er geen mieterke meer van genoemd als dat ze konden brommen en varen. Een kleine bengel had de zwarigheid nog groter gemaakt door te schrijven: Rij me maar veel, maar een autoke moet erbij zijn, een dat goed bromt en vaart als de beste. Eene radio is niks, maar als die te krijgen is, wil ik die er ook bij hebben.

De rondste en diepste rimpelen kwamen in de heilige zijne voorkop. Radeloos stak hij zijne armen in de lucht, hoog boven de mijter uit: hoe kon hij iets schaffen⁶ dat niks was? En zoiets overkwam hem nu na tien eeuwen rijden. Wat was toch los in Limburg? Ieder jaar moesten ze daar paardjes hebben, appelschimmels in zwart getuig, zoals hij er zelf ook eene bereed of schoon blinketige bruine met zadel en bekriemen, of gans witte ponnies met een streep over de kop van de kruin tot aan de ronde roode neusgaten. Duizend jaar was het één paard à paard geweest. De heilige timmermannen in de hemel kregen ze met de oogen dicht gemaakt, zo goed ging hun dat af.

En wat ook een wonder was: geeneen kind vroeg, zoals anders altijd, om een ouderwetse rat met piepsel en zaagmeel in de buik. De houten hampelmannen waren evenmin vernoemd. Dat was nog wel het specialiteitswerk van de heilige begijnen.

En knikkers had ook niemand meer nodig, of pistolen met slaghoedjes, of knapbussen; wat was toch los in Limburg? Het moest varen en brommen en eene radio dat was niks. Juist toen Sinterklaas dat tot het punt toe allemaal had over-dacht, kwam Zwarte Piet binnen met twee zware zakken, eene van voren en eene over zijne rug. "Dit zijn de laatste duizend hazen", zei hij "de heilige jomfers⁷ beginnen

morgen met nieuwe te naaien. Als ze maar op tijd vaardig komen”.

“Werp ze maar buiten de deur”, antwoordde de heilige, “die van Limburg vragen geen witte hazen meer!” en hij vertelde alles aan Zwarte Piet. Die liet van verbazing zijn oogballekes bijna tegen mekaar tikken.

“En ook geen zoethout?” vroeg hij. “Juist dit jaar heb ik twee bunder zoethoutstokken gepoot, expres voor die van Limburg. Over een uur wou ik ze gaan snijden, ze staan van de fijnigheid gezwollen onder de bast. En hoe is het met de suikerstaven en de bikkels? Wagons vol liggen te drogen! De hemel sorteert al een week lang”.

“Ze vragen het niet meer”, was het antwoord. “Weet je nog dat we vroeger karrevrachten boekjes van Genoveva voor Limburg moesten hebben? Dit jaar geeneen, ook geen Testament. Gooi de hazen maar buiten de deur”. Duizend zaten er in twee zakken, van voren parmantig de stijf lang snorharen, van achteren het allerschoonste vlosstaartje. En echte roode kralenooien hadden ze. Elke steek van zwart garens op de teenen was eene patentsteek van de heilige mamzellekes. Met een hemelsch geduld was daaraan gewerkt en dat voor niets.

“Ja maar het moet dit jaar brommen en varen”, zei Sinterklaas. “Waar blijft onze reputatie, als we het niet rijden? De radio is het ergste nog niet, de jongen wil er alleen eene hebben als hij te krijgen is”.

F. NIJSTEN SLIJTERIJ WIJNHANDEL

Kouvenderstraat 158

6431 HH Hoensbroek

☎ 045-5223466

Bij lang nadenken herinnerde Piet zich, dat hij al eerder zooiets verwacht had, want het was allang niet meer als vroeger in Limburg. Wie vroeg nou iets wat ze nog nooit gereden hadden? Het bromde zooveel en het voer zooveel, wie kende daar nu een autoke in, als hij nog nooit een geblikt had Eigenlijk moest hij in de heemel maar eens rondvragen wat het voor een nieuwigheid was.

Ergens bij een wei met bloemen trof hij een heilig oud manneke. Dat rustte zich daar wat in eene graaf⁷, met zijne kroon onder de arm, terwijl de twee vleugels een beetje heen en weer kwispelden van stille contentheid. Eene oude heilige engel was het, dus dan moest hij op aarde jonggezel⁸ zijn geweest. Piet stoorde hem bij het kalme kijken naar het kruid en vroeg: "Weet jij soms wat bromt en vaart? En weet jij soms wat niks is?"

De heilige zette zich van onverwachte schrik zijn kroon het achterste voren op zijne kop en zijn vleugels trok hij stijf tegen zijn rug aan.

"Je jaagt me het razelen op mijn lijf. Wat is er aan de hand?" antwoordde hij.

"Wat er aan de hand is?

Weet jij wat niks is en weet jij wat bromt en vaart? Die van Limburg willen dat hebben, Limburg staat op zijne kop!"

"Wat? riep de heilige," ik kom zelf uit Limburg en eene radio, die niks is en een autoke die ken ik zoo goed als de veeren van mijn vleugels. Maar waarvoor al die ambras, wat zou dat nou?"

"Wat dat zou?" Zwarte Piet kreeg geen kwaadheid genoeg in deze drie woorden gelegd. Dan moest hij maar eens luisteren: zooveel zou het, dat de heilige Sinterklaas met een volle oogst zoethoutstokken

bleef zitten. De heilige begijnen hadden zich voor niets het grootste plezier gesneden aan de houten hampelmannen, zooveel zou het! Paarden en bikkels waren dingen van niks meer. Aan witte hazen kon zich eene mensch alleen nog maar moe dragen. Duizend jaar was voor miljoenen met plezier gereden en nu kon Sinterklaas in zijn huis loopen zoeken naar goede raad en dat omwille van een hamfel⁹ Limburgers, zooveel zou het! Als witte hazen en hampelmannen niet langer goed waren, dan moesten ze dat stuk land maar dichtgooien met een paar schuppen drek.

De heilige jonggezel was al op weg naar het huis van Sinterklaas, in eene ijver dravende zooals hij nog nooit op de wereld geloopt had. Aan zijn vleugels dacht hij niet, want alleen al op zijn oude voeten vloog hij vooruit en vond Sinterklaas met alle Limburgsche brieven zittend tussen duizend witte hazen. In alle opwinding vergat hij geheel Sinterklaas de tijd van de dag te zeggen. "Het broemt", riep hij uit, "het vaart ook en ze noemen het een auto". De radio kende hij ook, die kon niet varen en bromde altijd. En daarom zeiden ze op de wereld allemaal, dat het maar niks was.

Wat was hij blij, dat hij de heilige Sinterklaas een plezier had kunnen doen en Limburg had kunnen bewaren voor de drek. Heel schoon legde hij uit, hoe eene auto als een ijzeren wagen zonder paarden was met eene groote zwengel van voor. Op eene weg kon hij varen en brommen als een hommelweer. Maar er-naast niet, dan lag hij vaak stil kapot tegen eene boom aan.

"Maar binnenin", vroeg Sinterklaas, "hoe ziet het daar uit? En hoe kan hij loopen". "Aan de zwengel draaien, heel goed draaien. Was er geen chauffeur of garagehouder in de heemel, die zou het nog duidelijker kunnen maken". Vlot werd Sint Pieter gebeld, maar helaas, de eerste jaren zou

er nog wel niemand van dat soort mannen komen, was het antwoord. Toch zou een uitgebreider consult door mensen met vakkennis nodig zijn, want hoe goed Sinterklaas en Zwarte Piet ook naar de oude heilige engel uit Limburg hadden geluisterd, ze begrepen er niet veel van. Besloten werd timmerman Sint Jozef en de ijzerman Sint Eloy te vragen. Die kwamen met zooveel machientjes, wagens en teekeningen aanzetten, dat het huis van Sinterklaas binnen een uur wel een ingenieurswerkplaats leek. De auto werd nog eens door de oude engel beschreven en toen begon het snuffelen, overleggen en prakkezeren. Sint Eloy kwam op het idee dat van de bodemplaat van een lokomotiefje - want daar waren er toch genoeg van - compleet met veeren en al een chassis gemaakt kon worden en Sint Jozef wist een treincoupé handig tot carrosserie te verduwen. De koetsier van een paardentrammetje bleek een uitstekend chauffeur te zijn toen hij in plaats van teugels een raadge in zijn handen kreeg. Tenslotte sneed Sint Eloy op aanwijzingen van het Limburgertje nog een motorkap, twee lantaarns en een zwengel en zo kreeg Sinterklaas zijn eerste auto .... En dat nog wel in de hemel!

1) muizen-nazoeken

2)rijden-schenken

3)tegen de dag-tegen het licht

4)staatsch-netjes

5)prikken-vangen

6)schaffen-verstrekken

7)jomfer-ongehuwde dame

8)jonggezel-vrijgezel

9)hamfel-handvol

ROLF DE JONG AUTOSCHADEBEDRIJF

De Koumen 60
6433 KD Hoensbroek
 045- 5210590

UITVAARTCENTRUM VAN DEN HOUT

Kathagen 10
6361HG Vaesrade
 045- 5212004

TOEN EN NU: HORSTPLEIN

SLOOP HOENSBROEKSE WONINGEN IN DE SLAK STAAT NOG STEEDS TER DISCUSSIE

Door Bernard Grothues

De Limburger van 22 april 2020 vermeldde dat de sloop en herbouw van de kolonie Slak-Horst wordt overwogen. Een onderzoek naar de cultuurhistorische waarde van deze wijk moest uitwijzen of renovatie toch niet de betere optie is. Dat onderzoek was in september 2021 mede door de corona nog weinig opgeschoten. Woningcorporatie Woonpunt heeft plannen om de 168 huizen te slopen en ze daarna in dezelfde stijl te herbouwen. Tegen die plannen ontstond weerstand. Onder andere monumentenorganisatie het Cuypersgenootschap en Vrienden van Schunck Architectuur stuurden de gemeente brieven waarin ze opriepen om de sloopplannen te heroverwegen en over te gaan tot renovatie. SP-raadslid Chris Hesse stelde raadsvragen waarin hij deze oproep ondersteunde.

Partij Hoensbroeks Belang sprak zich al in een eerder stadium uit tegen sloop. De gemeente laat weten dat in overleg met Woonpunt is

besloten om een cultuurhistorische waardenstelling van de wijk op te stellen.

Mocht de uitkomst daarvan aanleiding geven om van sloop af te zien, dan is de gemeente bereid om opnieuw met Woonpunt in gesprek te gaan over de optie van renovatie, laat het stadsbestuur weten in de antwoorden op de vragen van Hesse. Het onderzoek zou er ook toe kunnen leiden dat De Slak alsnog wordt aangewezen als beschermd stadsgezicht, antwoordt de gemeente. Na een onderzoek in 2012 werden zes wijken in de gemeente Heerlen aangemerkt als be-

schermde stadsgezicht. Slak-Horst hoorde hier niet bij, ook al kreeg de wijk 'een hoge waardering op het gebied van stedenbouwkundige en cultuurhistorische aspecten, architectuur, uniciteit en kwaliteit van de openbare ruimte'.

Dat de sloop wordt heroverwogen is opmerkelijk, omdat Woonpunt eerder al een onderzoek naar de mogelijkheden van renovatie en sloop gedaan had. De uitkomst daarvan was dat het beter zou zijn de woningen te slopen en ze in dezelfde stijl te herbouwen. In overleg met de gemeente is dit besloten, omdat de kosten van sloop en nieuwbouw nagenoeg gelijk zouden zijn aan die van renovatie. Ook kampen de woningen volgens Woonpunt met vochtproblemen, scheuren en

scheve vloeren en trappen, die met renovatie niet te verhelpen zouden zijn. Het onderzoek zal enkele maanden duren, liet toenmalig wethouder Frank Simons weten. „Het onderzoek is uitgezet, maar het is ook van de coronacrisis afhankelijk hoelang het duurt voor we de resultaten hebben.”

De mijnwerkersbuurt is gebouwd tussen 1913 en 1922. De woningen van de Slak zijn door Ons Limburg gebouwd voor de Woningbouwvereniging Hoensbroek naar een ontwerp van architect Jan Stuyt.

Aangezien dit het eerste project van die bouwvereniging was kreeg het de naam 'De 1ste stap'. Die tekst stond ook op een inmiddels verdwenen toegangspoort naar de Slak. Slak-Horst zou als voorbeeld gaan dienen voor de aanleg van andere mijnwerkersbuurten.

Voormalig stadshistoricus Roelof Braad wijst op bijzondere objecten in de wijk, zoals de eerste steen die gelegd werd door kardinaal Van Rossum, bakstenen gebouwtjes waar de waterpompen aan bevestigd waren, mansardedaken bij de hoekpanden en een opvallend huis met een klokkentorentje. "We vinden het jammer als dit zou worden afgebroken. Het is het mooiste als je erfgoed in zijn oorspronkelijk vorm kunt bewaren. We begrijpen dat behoud kostbaar is maar we denken dat nog niet goed genoeg gekeken is naar sponsormogelijkheden om restauratie mogelijk te maken".

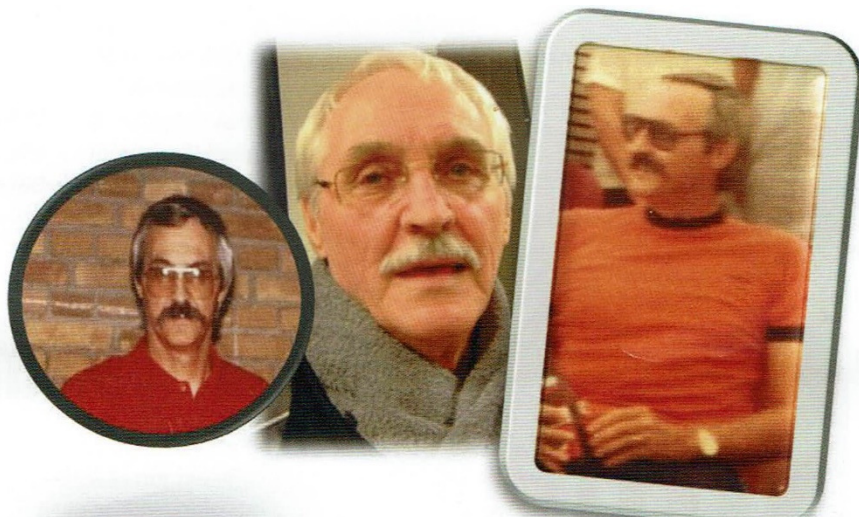
Bronnen:

*De Limburger, 28 febr. 2020;

*Het Cuypers Genootschap 12 april 2021

HOENSBROEKSE SPORTCORYFEEËN, DEEL 8

THEO VAN KESSEL

Door Math Mertens

In vorige afleveringen van deze rubriek hebben we al eerder een aantal Hoensbroekse sportcoryfeeën de revue laten passeren.

Het waren allen valide sporters, die in hun verschillende disciplines wisten uit te blinken.

Maar Hoensbroek heeft ook een paar sporters met beperkingen gehad, die nationaal en internationaal hun mannetje stonden en zelfs op Olympische Spelen wisten uit te blinken. Denken wij bijvoorbeeld aan rolstoeltennisster Sharon Walraven en meervoudig sportbeoefenaar Theo van Kessel en deze laatste willen we deze keer in de schijnwerpers plaatsen.

Theo werd in 1935 geboren in de Burgemeester Slanghenstraat als één van de 13 kinderen van pa en ma van Kessel. Pa was een harde werker op de mijnen en ma had haar handen vol aan de rijke kinderschare. Theo zelf zegt daarover: "Toen mijn ouders een elftal compleet hadden vonden ze, dat ze toch ook nog maar voor twee reserves

moesten zorgen". Na de kleuterschool, toen nog bewaarschool genoemd, ging hij naar de O.L. Vrouweschool, maar al vroeg in zijn kinderjaren kwam er een forse hobbel op zijn weg. Op achtjarige leeftijd liep Theo een forse ontsteking in een van zijn benen op met zoveel complicaties, dat een complete beenamputatie het gevolg was.

Bij de pakken neerzitten was echter niets voor Theo. Nou werd er in die tijd door de mannelijke jeugd van de Slanghenstraat op de vrije woensdag- en zaterdagmiddag en in vakanties op de huiswei van Mertens, waar een voetbalveldje compleet met twee in elkaar geflanste doelen werd aangelegd, volop gevoetbald.

Zijn drie jaar jongere broer Jan was daar meestal de uitbinker, maar helaas, door zijn handicap kon Theo daar niet aan deelnemen. Dus sportief als hij was, ging hij na zijn revalidatie op zoek naar een sport waarin hij zich wél kon ontplooien. In het toen geheten Hoensbroek-Station was er in het patronaat (wij zouden nu zeggen gemeenschaps-huis) van de paters Montfortanen in 1947 de tafeltennisvereniging

'Peraat' opgericht, na een forse groei al vrij snel 'TTV Hoensbroek' genaamd. Dat leek hem wel wat en daarbij meldde hij zich in 1949 aan als lid, op dat moment zeker nog niet vermoedend, dat zijn sportcarrière zo'n hoge vlucht zou nemen. De vereniging zelf leidde een wisselend bestaan, vooral wat het aantal leden betrof en meer dan eens hing het voortbestaan aan een zijden draadje. Om de bestaanszekerheid te vergroten werd uiteindelijk in 1967 besloten om onderdak te

zoeken bij de 'Stichting Sport en Spel', waarin een groot aantal sporten participeerden. Omdat de prestaties van Theo niet onopgemerkt waren gebleven werd hij door de algemeen coördinator van de stichting, dhr. Bernaards, gevraagd om de trainingen van de tafeltennis-

afdeling op zich te nemen en die taak heeft Theo met veel plezier en veel succes tot 2016 vervuld. Bijna 50 jaar een en dezelfde trainer, waar vind je dat tegenwoordig nog! Tussentijds was de tafeltennisvereniging bij de opheffing van de 'Stichting Sport en Spel' in 2004 weer zelfstandig verder gegaan onder de naam 'TTV Hoensbroek'.

RESULTATEN

In het kader van de gehandicaptensport in Nederland werden zijn sportieve prestaties alsmaar talrijker. Hij werd liefst negen keer Nederlands kampioen tafeltennis: in 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1975, 1976, 1979 en 1980.

Tweemaal nam hij deel aan de Olympische Spelen voor mensen met een beperking: in Toronto (Canada) behaalde hij in 1976 een vijfde plaats en de Paralympics in Arnhem in 1980 leverden een vierde plaats op in het enkelspel en een tweede plaats in het dubbelspel. Ook nam hij deel aan de internationaal hoog gewaardeerde Stoke Mandeville Spelen van Aylesbury in 1967.

Nu hebt U wellicht een lacune ontdekt in de jaartallen van zijn tafeltennistitels van vier jaren. De reden daarvan?

Na zoveel jaren aan de tafeltennistop gestaan te hebben reikten Theo's ambities verder en maakte hij een zijsprong naar het zitvolleybal en werd daarin met zijn team prompt in 1972, 1973 en 1974 Nederlands kampioen. Hij werd gekozen voor het Nederlands team en werd daar de captain van.

SPORTMAN IN HART EN NIEREN

Aan het eind van het interview wil Theo nog iets kwijt. Dat hij heel zijn leven veel plezier aan sport heeft beleefd – en dan met name aan tafeltennis – is wel duidelijk.

Zijn grote wens is, het plezier dat hij zelf altijd heeft beleefd ook door te geven aan anderen.

Paralympische huldiging in Hoensbroekse stadhuis

Graag nodigt hij dan ook eenieder uit om eens een kijkje te komen nemen bij TTV Hoensbroek. Dat kan tijdens de trainingen op dinsdag- en donderdagavond vanaf 19.30 uur in de Brede Maatschappelijke Voorziening aan de Maria-Gewandenstraat.

En mocht U al wat ouder zijn, dan bent U van harte welkom op de tafeltennismiddag voor niet meer zo heel jonge mensen op woensdagmiddag van 14.30-16.30 uur. Naast het sportieve plezier vindt u hier elke week opnieuw weer vriendschap en gezelligheid!

HEUNEN COIFFEUR HERENSALON

Wilhelminastraat 76
6431 XX Hoensbroek
☎ 045- 5211324

vanoost

verzekeringen-verzuim-pensioenen
Juliana Bernhardlaan 8
6432 GW Hoensbroek ☎ 045 - 522 42 41

EEN REKENING VOOR KLEDING VAN DE FAMILIE VON UND ZU HOENSBROECK UIT 1718-1719

Door Henri Peters,

Reeckeninge voor Syne Excell. mijn Heer Marquis van ende tot Hoensbroeck als volgt:

- Den 10 April voor Heere Marquis Frederick
een groen cleedt gemaectt guld. ad 4-5 ct
- Den 22 april voor Heere Marquis Joh. Arnold
(19 jaar) een cleedt ad 5-10
- De 28 April een Rockelour
voor den Heere Marquis Frans
met goude Knoopgaeten gemaectt ad 3-10
- Daertoe een loot spaarsyde- ad 3
- Noch daertoe gedaen
2 elle rechtdraet ende 1 loot syde ad 1 - 4
- Den 22 Mey een Camisool
voor Syne Exell. De Marquis van goudtlaecken ad 6
- Den 3 Augusti een hoedt, gheboort- ad 5
- Den 3 Augusti voor de genadige Vrouw Marquisinne
een balijne rock ad 1-10
- Den 12 Augusti een roode rock
voor Marquis Frances ad-3
- voor 1 loot syde en 1 elle rechtdraet ad-19
- voor spaersyde en gaeren ad 6
- Den 12 oct. 2 Nacht camisolen
voor Mevrouw Maquisinne met gaeren ad 1 -10
- Den 19 Febr. 1719 twee borstroocken
voor Marquisinne Theresia gemaectt ad 1
- Den 7 juni, eenen rock
voor den Koetsier vermaectt ad 12
- Den 27 dito, voor een jager een rock gemaectt
met een cammisool ad 4
- voor de knopen daertoe gecocht ad 1-10
- Den 12 oct. Een Purpur cleedt
voor Marquis Joh. Arnold omgekeert
ende aan 2 syde met goude knoopgaeten ad 8 -
- Den 17 dito een Keurslijff
voor Mevrouw de Maquisinne ad1-5

- Den 28 dito: Hebbe ik wederom gemaect een Tabbaertje
voor den jongen Heer Frederick: verdient ad 1-1
- daertoe verschoten aen syde en gaeren ad 6
- Den 13 nov. Gemaect 2 Churslijver
voor de jongen Heeren, verdient ad 3
- Daertoe verschoten aen gaeren en lindt ad 10
- Noch eene Lieverij-rock gemaect
- voor den Koetsier, hier aen verdient ad 5-1
- noch comt mij voor het wasschen
van die coorden ende voor die voeyering ad 10
- Noch 4 rocken ghemaect
voor die cnechts van syne Genaede, verdient ad 14
- Noch voor haere Genaede verandert
het Blauw Cleet, verdient ad 12
- Noch door ordre van Syne Genaede
voor den Stalknecht gemaect eene Rock
ende Broeck ende Chamesool verandert: ad 5-1
- Noch eene Keel gemaect
voor den Bottellier, hieraen verdient ad -12
- Noch een paer Hosen ende een paer
Hantschoenen voor den Varcken-hoeder ad -3

De kleermaker van de familie von und zu Hoensboech was Dhr. P.V. de Vriedthoff.

Keurslijf, Churslijver= soort corset, middenvoor strak dicht geregen met veters, drukt de borsten omhoog

Tabbaard= soort overkleed-toga

Camisool= wollen mannenjasje, soort borstrok

Livrei= uniform

Cleedt (voor mannen)= soort omslagdoek

Rockelour= knielange mantel, meestal meerkleurig

Bron: Archief Schloss Haag

VAESRADE VROEGER

Door Henri Peters

DE OERTIJD

In september 1982 werd te Vaesrade een vondst gedaan van een vuurstenen artefact, dat waarschijnlijk in het Midden-Paleolithicum (300.000-40.000 voor Christus) gemaakt is. Dit was de tijd van de Neanderthaler.

ROMEINSE TIJD

Rond 55 v.Chr. zouden de Germanen door een Romeinse legermacht zijn verslagen bij Vaesrade en Kathagen.

Opgravingen en vondsten in 1870 en 1933 hebben bewezen, dat er in Vaesrade Romeinen

gewoond hebben. Op de Reulinck heeft een Romeinse villa gestaan en er zijn diverse graven gevonden. Echter ook in latere tijden werd Vaesrade geteisterd door oorlogsgeweld. In 1474 trok Karel de Stoute met zijn leger plunderend door Vaesrade onderweg naar Neuss. En in WO II leed onder andere de molen van Kathagen onder het krijgsgeweld.

LÉON MEESSEN OPTOMETRIE

Kouvenderstraat 17
6431 HA Hoensbroek

☎ 045-5212587

ADMINISTRATIEKANTOOR LABOR

VLOEDSTRAAT 34
6361 XH Nuth

☎ 045-5650121

KAPITTEL VAN ST. SERVAES

De oudste geschreven vermelding van het dorp Vaesrade komt voor in de pauselijke bul van Innocentius II, genaamd *Omne Datum Optimum* van 31 maart 1139, waarin *Wastrode cum suis appendiciis*, Vaesrade en afhankelijkheden, genoemd wordt als bezitting van het St. Servaaskapittel. Hoe en wanneer het Kapittel Vaesrade heeft verkregen is niet bekend. Op een gegeven moment wist het Kapittel het zelf ook niet meer. Toen de Raad van Brabant deze vraag in 1547 stelde met betrekking tot de dorpen Berg, Berneau en het gehucht Vaesrade, kwam men niet verder dan de mededeling dat die Heerlijkheden 100, 200, 300 of 400 jaar of in ieder geval zo lang als men zich kon herinneren tot de proosdij van St. Servaas hadden behoord. Het is overigens ook zeer wel mogelijk dat het dorp reeds vóór 1062 bestond. Jocundus, schrijver van de hagiografie van St. Servaas, de *Actus Sancti Servatii*, schrijft over een *praedium* (landgoed) dat niet ver was gelegen van Maastricht en deels omstreden werd door de kerk van Aken (het Marienstift) en een graaf Werner. Hier wordt waarschijnlijk Vaesrade bedoeld.¹

MARIENSTIFT AKEN

Na 1200 worden de 'heerlijke rechten' tegen betaling overgedragen aan het Marienstift te Aken. In het archief van het Marienstift wordt de overdracht van de Heerlijkheid Vaesrade slechts eenmaal vermeld en wel in 1439.²

¹ Het middeleeuwse grondbezit van het St. Servaaskapittel in de regio Maas-Rijn. R.Hackeng

² Archief Marienstift, Staatsarchiv Düsseldorf. Akte 11a.

In 1274 wordt Vaesrade door Walram van Valkenburg te leen gegeven aan Gerlach, Heer van Limbricht.³

De tienden van *Borstrode (Vaesrade)* zijn dan in bezit van Raso Macherel van Schönau die de tienden op 17 maart 1283 verkoopt aan de abdij van Val-Benoit (Luik).⁴

In 1461 hadden beide kapittels onenigheid over de voogdij van Vaesrade. Bepaald werd dat beide kapittels rechten hadden, maar dat het Marienstift afstand hiervan zou doen tegen betaling van een jaarlijkse erfrente van 3 malder haver. In 1463 kocht het Servaaskapittel deze verplichting af. In de kapitteladministratie werd Vaesrade als dependance van de bank van Heer beschouwd.⁵ In die tijd bezat het Servaaskapittel ca. 2000 hectaren grond!

Op 17 december 1696 leent de pachter Aert Peters, wonend op 't Wolfshool, 100 gulden van het Kapittel van St. Servaas. Buiten het innen van de tienden tot de Franse tijd, lijkt dit het enige contact dat er geweest is met pachters in Vaesrade na 1583.⁶

WINTER

In 1684 was er een zeer koude winter in deze streken. In het *"Memorial-Buch"* van de familie Klöcker uit Aken blijkt dat er in Vaesrade 200 appel- en andere bomen bevroren door de strenge vorst. Alle vijvers waren van Kerstmis tot maart bevroren, zodanig dat men er met kar en wagen overheen kon rijden.⁷

DE KERK

Vóór de 17e eeuw gingen de inwoners van Vaesrade in Nuth naar de kerk. In 1625 echter werd er een kapel gebouwd door Martin Snijders, schout der heerlijkheid Amstenrade en Geleen, toegewijd aan Sint Servatius. De stichtingskosten van 800 gulden Brabants waren verdeeld in 300 gulden van Marten Klinkenberg uit Nuth, 300 gulden van

---

³ J. Habets, Het markgraafschap Hoensbroek, blz.214

⁴ Publications 1884, no.21, blz.140

⁵ Als 1, blz.94

⁶ RHCL 14B00A-955, blz.343

⁷ De Maasgouw jrg.10 blz.33

Jonker Steven van Eynatten uit Reymersbeek en 200 gulden van Ercken Bemelmans uit Nuth. Deze kapel werd in 1856 vervangen door een noodkerk, waaraan sedertdien een rectoraat verbonden was.⁸ Een jaar later werd de pastorij gebouwd. In 1674 werd de kapel verwoest en vervolgens door de bewoners gedeeltelijk hersteld. In 1714 wordt de eerste kluizenaar benoemd, Wilhelm Thielen, die zich naast de kapel mocht vestigen in een eigengebouwde kluis. Voorwaarde was dat hij de kapel verder zou herstellen en de jeugd van Vaesrade zou onderwijzen.⁹

De laatste kluizenaar verdween in 1856. In 1857 werd de kluis gesloopt en de kapel ingericht als sacristie. Deze werd in 1928 met de noodkerk afgebroken voor de bouw van een nieuwe kerk. De architect van de nieuwe kerk was Nic. Ramakers. In 1939 werd Vaesrade een zelfstandige parochie.

ORIGINELE ZEGELSTEMPEL VAN VAESRADE

De beeltenis van Sint Servatius staand, in bisschoppelijk ornaat, in de rechterhand houdende de sleutel, in de linkerhand de kromstaf, naar buiten gekeerd. Dubbel omschrift: binnenrands: S. Servatius patronus, buitenrands: Sigillum in-redictionis (sic) de Vaesraedt.

PARTYCENTRUM AMICITIA

Markt 9

6431 LG Hoensbroek

☎ 045- 5212999

⁸ De Maasgouw jrg.1, blz.108

⁹ Het Markgraafschap Hoensbroeck, blz.214

ENIGE INWONERS VÓÓR 1700¹⁰

- 1355 Willem Scheyben Voesrode x Katharina Kelleners uit Geyn Bruch (Hoensbroek)
- 1454 Thijs Vaesroede
- 1563 Cluysken Specht (pachter "Spechtsgoet", op Hoensbroeks grondgebied)
- 1568 Koen Joris en Reynar Lenartz
- 1570 Willem Spechts ende wijf en Johan van Kathaygen
- 1610 Mathias Beltgen, Stadhouder van Nuinhof, schout van Vaesrade
- 1613 Baltus Peters x Catharina Weustenray
- 1620 Martinus Snijders
- 1647 Baltus Keulen x Margaretha Bosch
- 1699 Aart Peters x Heyleken Baltus
- 1699 Peter Thonis
- 1699 Jan Schaepkens
- 1699 Geurt Wolfs

VAESRADE NA 1821

Tot en met 25 juli 1821 was Vaesrade een zelfstandige gemeente. Vanaf die datum werd een gedeelte aan Nuth toegewezen en een gedeelte aan Hoensbroek. Van de 38 huizen die het dorp toen telde behoorden er 28 met 122 bewoners bij Nuth en 10 met 76 bewoners bij Hoensbroek.

Bij de herindeling in 1982 ging praktisch geheel Vaesrade over naar Nuth en later naar de nieuwe gemeente Beekdaelen.

VELDNAMEN

Er zijn nog een aantal oude veldnamen (toponymen) gevonden:

- Op de vijf Bounders--- gebied tussen Servatiusstraat, Tulpenstraat en Op de vijf Boender

---

¹⁰ Archief Schloss Haag , Collectie Habets en Kapittel St.Servaas

- Op het Wolffheul--- grenzend aan de Weyenweg (vroeger Witgensweg)
- Op de Trouwgrebbe--- grenzend aan de Weyenweg
- Achter de heyde--- ten westen van het Thullerbos
- Int Reutjen--- grenzend aan de heide
- Op den Santbergh--- links en rechts van de Vaesraderberg
- Op heije Cuijll--- tussen de Kleine Zandbergsweg en het Hommerdervoetpad
- Aen Santberghs getzken--- voetpad van Kleine Zandbergsweg naar Vaesraderberg
- Op den Abbenaers--- niet bekend
- De Bottelegatz--- huidige Bottelegats
- Aen Baltessenbergh--- grenzend aan de weg naar Hommert
- Santberghsput--- waarschijnlijk oudere benaming van de Droepnaes (1660)
- In die Heijnekoul (Hinnekoel)--- oude benaming van Op heije Cuijll
- In de Oelegatz--- huidige Oliegats
- Aen den Graeff--- niet bekend
- Achter Gerret Daemen--- weiland, ook Achter heere Tamen genoemd
- Op den Steenbergh--- weg lopend van Vaesraderberg tot de Tulpenstraat
- Aen den Bick--- gebied tussen Weyenweg, Koekenweg en Op de vijf Boender
- De Vinkebeemden--- grenzend aan de beek bij Kathagen
- Op den Reulingh--- gebied tussen Kleine Zandbergsweg en Reulingsweg
- Aen het Struijcksgen--- weiland grenzend aan de Weyenweg
- Aen den Druijpnaes--- aan de voet van de Vaesraderberg
- Achter Steijnberger Buschken--- niet bekend
- Op den Haen--- oostwaarts den Wittienswegh (Weyenweg)
- Aen den Hulsbergh--- nu Vaesraderheide
- Op den Cop--- niet bekend

- In het Baelser--- niet bekend
- In den Kamp--- onverdeeld gebied Hoensbroek/Nuth tegenover het Cathagerveldje
- Murers veldje--- gebied rechts van de AGA
- Cathagender bemde--- beemd waar nu de Aga ligt
- Cathagender veldje--- tegenover Cathagerbeemd (andere kant van de weg)
- Aen de Hude--- niet bekend
- Op de Boesch--- nu Vaesraderstraat
- Op de Zingel--- tegenover de Aga, naast Cathagerbeemd
- De Kessel--- gebied ten oosten van de Bottelegats, ten noorden van de Oliegats
- Citadel--- kleine weide ten noorden van de olieagats
- Graswegh--- onbekend (genoemd 1660)
- Op den Poel--- gelegen *"aen dye gemeyne (gewone) straat tussen Hommert en Nuth"*
- Gestappen--- niet bekend, genoemd in notarisstuk 1897
- Het Capelanijelandt--- niet bekend
- Den Beugel--- n.b.
- Den Steijnbergh--- n.b.
- In die Moelelandt--- wellicht nabij de molen (1720)
- Die Moelgrübbe--- " " " " "
- In't Roodth--- n.b.
- Aen ghen Eijnde--- n.b.
- De Koebeeck--- n.b.

Deze namen zijn gevonden in het Archief Schloss Haag, verkoopcontracten van notarissen en Genachtingen (rechtszittingen) in Hoensbroek 1700-1740

EEN NIEUWE KOETS VOOR DE MARQUIS VON HOENSBROECK IN 1727

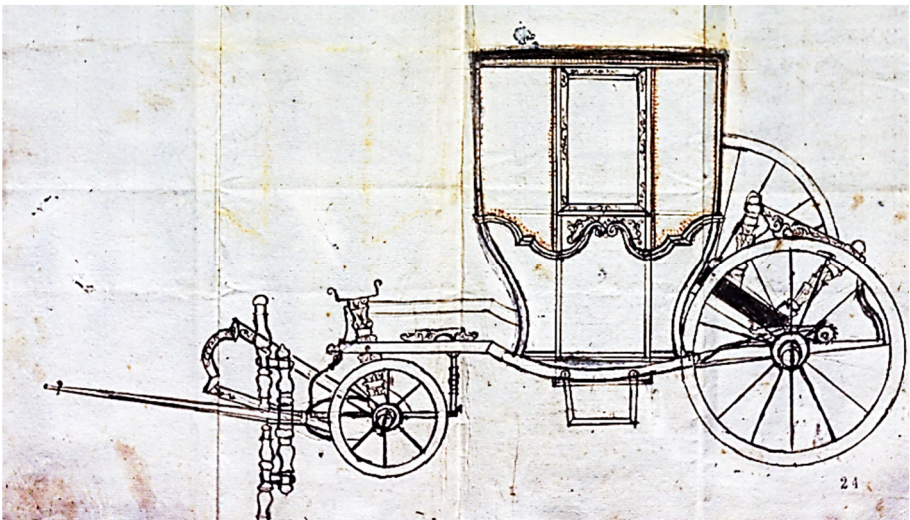
Door Henri Peters

In het archief van de familie von und zu Hoensbroeck vond ik de volgende offerte met prijs, omschrijving, levertijd en tekening van een nieuwe koets. Hoe eenvoudig kan het zijn?

Den 16 Feber. 1727: met meister Derck, den Coutsemaecker tot Gelder voor het maecken van dese Cales, alle het holterwerck vermeerdert met noch twee holte kisten, als kist onder den Koetsier, als in de cales twee vaste kisten, en in die cales onder de veut, een magazintie.

Samen daervoor te betaelen 37 Rix.: Clefs en 40 Clefs voor de knechts. Smidzwerck is apart.

Memorij: om in 6 weken, wesdig te leveren, achter aen die Cales moeten 2 treckvleugels wezen.

De bijgesloten bouwtekening van de koets

MY COPY - COPY PRINT & MORE

HORSELSTRAAT 6

6361 HC NUTH

☎ 045-577 8772

130 JAAR KERKELIJK ZANGKOOR ST. CAECILIA

Door Hein Giesen

Op 12 december 2021 begint het kerkelijk zangkoor St. Caecilia, dat de H. Missen in de kerk van de parochie St. Jan Evangelist opluistert, aan het 130e jaar van haar bestaan. Het kerkkoor is daarmee de op twee na oudste vereniging van Hoensbroek, alleen de handboogschutterij Willem Tell SC en de harmonie St. Caecilia zijn eerder opgericht, beide in het midden van de 19^e eeuw.

BEGINJAREN

De toenmalige pastoor Th. A. Pennings vond in 1892 dat de kerstviering wel iets meer cachet mocht hebben en nam het initiatief voor een kerkkoor. De pastoor werd voorzitter en de oude koster Jean Hermans directeur, dirigent en organist.

Zij vonden acht mannen die het wel aandurfdn (vrouwen hadden in die jaren nog de handen meer dan vol aan het huishouden) en op 12 december 1892 klonken voor de eerste keer de bassen en tenoren door het oude kerkje aan de polder in het hartje van het oude Gebroek (de markt was toen nog een polder).

Die acht zangers waren: Jozef en Neerdes Custers, landbouwers die later respectievelijk een slagerij en bakkerij bovenaan de Nieuwstraat begonnen, Willem Willems, de schoenmaker Jurgens van de Rietrastraat, A. Vincken, P. Beukers, R. Cordewener en W. Collaris.

Het kerkelijk zangkoor werd jarenlang gedragen door de familie Hermans. In 1906 nam 'Frens van de koster', die al koster en organist in de nieuwe grote St. Janskerk was, het stokje van zijn vader over en werd de nieuwe dirigent en directeur van het koor. Hij huwde later een van de vele dochters van de familie Vincken en begon een kruidenierszaak bovenaan de Hoofdstraat.

LENDI MEN | WOMEN | FASHION

Kouvenderstraat 13/15

6431 HA Hoensbroek

☎ 045- 5212430

STAATSMIJN EMMA

Door de komst van de staatsmijn Emma nam het inwoneraantal van Hoensbroek snel toe, vooral na 1914 toen de Emma in productie ging. Daarbij waren natuurlijk ook gegadigden voor het koor, maar het was voor 'unne Hollenjer' en iedereen die 'gein plat kalde' erg moeilijk om bij dit koor met al die Breuker ingezetenen, in de smaak te vallen.

Voor de mobilisatie van het Nederlandse leger tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) werden veel jonge mannen opgeroepen, waardoor het ledenaantal stagneerde. Toen zij na 1918 naar huis terugkeerden was deze jonge garde wel zo verhollandst, dat voortaan ook Hollanders met een goede stem (en daar had d'r Frens Hermans wel een goed gehoor voor) als koorlid geaccepteerd werden.

JUBILEUMS

De eerste jubileums van het koor vielen steeds in slechte tijden. Het 25-jarig bestaan tijdens de Eerste Wereldoorlog in 1917 en het 40-jarig jubileum in 1932, midden in de crisisjaren. Beide feesten zullen met het geringe ledenaantal in die jaren (in 1926 telde het koor slechts 18 mannelijke zangers) waarschijnlijk bescheiden gevierd zijn. Met de komst van Tjeu Verboeket als nieuwe voorzitter stond het koor open voor meer vernieuwing. Hoensbroek kreeg steeds meer inwoners die de overhand kregen over de echte Breuker jonge en het kerkkoor groeide. Niet alleen in ledenaantal maar ook kwalitatief.

SJANG HERMANS, KOSTER-DIRIGENT EN ORGANIST

De koster-dirigent Frenske was inmiddels opgevolgd door zijn zoon Sjang Hermans, de derde dirigent op rij in de Hermansdynastie. Sjang Hermans tilde het koor naar een hoger niveau. Het tot dan toe bescheiden Gregoriaanse repertoire groeide onder zijn leiding uit naar twee en soms zelfs driestemmige missen. Maar er werd niet langer alleen maar Gregoriaans gezongen. Sjang hield de stemming er wel in en liet de zangers tijdens de repetities ook wereldse liederen zingen.

OP DE RADIO!

Er werd een nieuwe, zeer moeilijke, mis ingestudeerd die werd uitgevoerd bij de K.R.O. (Katholieke Radio Omroep). Dat was zo'n succes dat zij felicitaties kregen uit binnen- en buitenland.

Wat het extra aantrekkelijk maakte om lid te worden van het kerkkoor, waren de grootse feestavonden en later hun vele buitenlandse tripjes. Al in de jaren dertig maakte het koor meerdere malen uitstapjes naar Duitsland, de Ardennen en Amsterdam met een boottrip op de Noordzee, dat was wat voor de Limburgse landrotten, die nog nooit de zee gezien hadden!

Op oude foto's staan de zangers op de Drachenfels in Königswinter en zingend op de wijnfeesten aan Ahr en Moezel. In België zien we ze voor de grote stenen leeuw op de Gilleppestuwdam, de watervallen van Coö en de grotten van Han, ja zelfs de Wereldtentoonstelling van Brussel in 1935 werd bezocht. Voor die jaren spraakmakende trips!

50 JAAR

*Het St. Caecilia (toen nog) mannenkoor bij het 50-jarig bestaan in 1942.
De foto is genomen bij de oude kapelanie aan de Juliana Bernhardlaan*

Midden in de Tweede Wereldoorlog, in 1942 mocht het koor haar 50-jarig bestaan vieren. Ondanks de moeilijke tijden werd dat een groots feest in de feestelijk versierde bovenzaal van dancing In Ghen Haen aan de Markt. Er vond een druk bezochte receptie plaats waar alle notabelen van Hoensbroek acte de presence gaven. De receptie werd gevolgd door een huldiging van de jubilarissen die werd afgesloten met een grootse feestavond, waar de toen nog jonge en onbekende Toon Hermans optrad.

DIRIGENT LODEWICK

Sjang Hermans werd opgevolgd door zijn zwager, de schoolmeester Lodewick, maar Sjang bleef wel de organist. Lodewick stond voor het koor tot 1950 en toen kreeg het koor zijn eerste professionele dirigent Gerard Kockelmans, die tevens docent was aan het Conservatorium te Maastricht. Onder zijn leiding werd wekelijks opgetreden voor de K.R.O.-radio in het programma 'De zingende kerk'.

DIRIGENT GERARD KOCKELMANS

In de tien jaar dat Gerard Kockelmans dirigeerde werd in 1952 het diamanten jubileumfeest gehouden in het toen pas geopende café Het Spinneweb aan de Amstenraderweg.

In 1956 sprak heel Hoensbroek erover dat het koor zelfs een concertreis naar Arrezzo in Italië maakte.

Een jaar later, in 1957 toen Jan Spronck de meubelstoffeerder uit de Hoofdstraat intussen voorzitter was, werd na 65 jaar besloten om het kerkkoor ook open te stellen voor dames. Zij fuseerden met het een jaar eerder opgerichte dameskoor Andiamo en gingen samen verder als het Gemengd Kerkelijk Zangkoor St. Caecilia.

Met het 130-jarig bestaan in het verschieft, is het dus precies 65 jaar een mannenkoor en even lang een gemengd koor.

Gerard Kockelmans nam na tien jaar afscheid van St. Caecilia en werd opgevolgd door Henri Heijndendael. Hij was een internationaal bekende musicus en componist van een aantal meerstemmige liederen en missen. Hij legde op 1 maart 1965 zijn functie neer en Gerard

Kockelmans keerde terug als koorleider. Dat duurde helaas niet erg lang, want amper 4 maanden later overleed hij.

DIRIGENT PIERRE GERITS

In november 1965 werd Pierre Gerits aangesteld als nieuwe dirigent. Hoewel Gerits een voorkeur had voor Gregoriaanse kerkmuziek was hij tevens dirigent van enige wereldlijke koren. Hij verwierf regionale bekendheid door de gecombineerde Gerits-korenavonden.

Onder zijn muzikale leiding werd het 75-jarig bestaan nog groots gevierd met een jubileumuitvoering van de Kleine Orgelmesse van Haydn en werden in dat jubileumjaar diverse hoogmissen opgeluisterd door bezoekende zangkoren, zoals het Aachener Domchor.

Na zijn vertrek had de organist Jos Herfs korte tijd de leiding op zich genomen, maar die droeg een jaar later al het stokje over aan Michael Maes. Die vond beide taken, organist en dirigent, ook al snel te zwaar en op 1 januari 1978 werd Rob Deckers aangetrokken als nieuwe dirigent.

DIRIGENT ROB DECKERS

Rob Deckers heeft nu, ruim 40 jaar later nog steeds de muzikale leiding in handen en is daarmee de langst zittende dirigent die het koor onder handen heeft gehad. Bij zijn aantreden moest hij feitelijk een nieuwe start maken, want het ledental was teruggelopen tot amper 23 leden. Onder zijn leiding is het repertoire van het koor weer speciaal gericht op de liturgie met meerstemmige kerkmuziek en getransformeerd van concertkoor tot specifiek kerkkoor met een repertoire van 15 missen en ruim 100 profane liederen in diverse talen.

*Het koor bij de feestelijk hoogmis t.g.v. hun honderdjarig bestaan in 1992
op het priesterkoor van de grote St. Janskerk.*

Ook St. Caecilia merkt de vergrijzing en ontkerkelijking en krijgt met moeite alle rangen bezet. Nieuwe leden, ook die 'gein plat kalle' zijn dan ook van harte welkom.

Wilt u letterlijk uw stem eens laten horen, kom dan op donderdag-avond eens luisteren bij het Party Centrum Amicitia aan de Markt, daar begint om 20.00 uur de repetitie. Gecorr 27 okt 2021

HOWA BINNENHUISDECORATIE

Nieuwstraat 12-14
6431 KT Hoensbroek
☎ 045- 5212900

SCHADENET - KOENEN

Breukerweg 178
6412 ZL Heerlen
☎ 045-5215450

MARIA-GEWANDEN, EEN NIEUW BOEK

Een nieuw boek dat verhaalt over de Steenberg, Kasteelbuurt en omringde straten door de jaren heen en gelardeerd is met heel veel foto's.

Dit rijk geïllustreerde boek, het zevende in onze reeks Hoensbroekse Monografieën, wordt gedrukt in de door u gewende uitvoering, dus op A4 formaat met een gelamineerde full cour omslag.

Het wordt 188 pagina's dik en is geschreven door Hein Giesen.

Het boek zal omstreeks

1 maart gepresenteerd worden, hoe en waar staat nog in de sterren, zeker met de huidige stand van zaken met de corona epidemie. De prijs van het boek is (onder voorbehoud) waarschijnlijk € 14,95

al is ook dat nog niet zeker in deze tijd waar alles onzeker lijkt te zijn. Om zeker te zijn dat u het boek in bezit krijgt (*het wordt namelijk slechts in een beperkte oplage gedrukt*) kunt u nu al zonder aankoopverplichting inschrijven bij: heingiesen@home.nl met een duidelijke vermelding van uw naam en adres, of bel **06 18828428**.

Als u zeker wilt zijn van de prijs - ook als het boek misschien duurder zal worden - dan kunt u het boek nu al betalen.

Stort dan **€ 14,95** plus evt. bezorgkosten **€ 4,95** als u buiten Hoensbroek woont op rek.nr. **NL03 INGB 000 1886228** t.n.v. H. Giesen o.v.v. 'boek MG' U krijgt het boek dan t.z.t. thuis bezorgd.

Vergeet ook niet uw adres te vermelden!

VAN HET BESTUUR

Sinds maart vorig jaar is het binnen onze vereniging bijna doodstil geweest als gevolg van alle coronabeperkingen. Onze jaarvergadering is nu al twee keer niet doorgegaan. Excursies, lezingen en andere activiteiten samen met anderen waren onmogelijk. Gelukkig hebben we de werkzaamheden aan het sticker-album Oos Gebrook ondanks alle beperkingen zó kunnen afronden, dat er dit voorjaar een prachtig album verscheen. En dat album is een doorslaand succes geworden. Soms dachten we, dat we het ergste achter de rug hadden en kort daarna werden we toch weer keihard met de neus op de feiten, zeg maar besmettingen, gedrukt.

En corona heeft ons ook nog zwaar geraakt door het overlijden van onze zeer gewaardeerde vicevoorzitter Piet Meessen.

Toch dachten we nog niet zo lang geleden om weer eens, met veel voorzichtigheid, een lezing te kunnen organiseren. Meteen meldden zich een flink aantal leden en andere belangstellenden aan. Maar al heel snel werd duidelijk, dat ook dit weer niet verantwoord zou zijn en hebben we ook deze activiteit helaas weer moeten afblazen.

Het is duidelijk, dat we voorlopig niets kunnen organiseren en op onze (jeukende) handen moeten blijven zitten. Het blijft voorlopig koffiedik kijken als het erom gaat wanneer deze ellende weer achter de rug is. Zonder ons vast te leggen op harde afspraken en data kijken we nu uit naar het volgend voorjaar, waarin we hopelijk onze volgende jaarvergadering en ook andere activiteiten kunnen organiseren.

We staan te springen om weer echt van start te kunnen gaan, maar we zullen dat niet eerder doen dan wanneer het echt verantwoord is.

GEURTEN DEUREN

Hommerterweg 27

6431 ER Hoensbroek

☎ 045-5212531

JUBILEUMBOEK

Komend jaar 2022 is voor ons een belangrijk jaar, want dan in september bestaan we 15 jaar. We vieren daarmee ons derde lustrum. Dat feit willen we, net als bij de voorgaande keren, niet zonder meer voorbij laten gaan.

Het bestuur heeft een paar keer van gedachten gewisseld over hoe en waarmee we deze gebeurtenis voor onze leden een leuke vorm kunnen geven. We kwamen daarbij op het volgende plan:

We geven voor die gelegenheid een boek uit, dat we aan alle leden willen aanbieden.

Maar waar moet dat boek dan over gaan? Meestal gaat dat over belangrijke of bekende personen en gebeurtenissen, die op die manier al vaker in het zonnetje zijn gezet. **Maar nu willen wij juist aandacht geven aan de (levens-)verhalen van gewone Breuker luuj.**

Heel vaak hebben die gewone mensen mooie verhalen te vertellen over een, soms bewogen of humorvolle, levensgeschiedenis met allerlei leuke, droevige of interessante anekdotes. Allerlei zaken dus, die de moeite waard zijn om kennis van te nemen, maar die anders nooit aan het licht komen en verloren gaan. Dat zou heel erg jammer zijn.

We doen daarom hierbij een oproep aan iedereen, niet alleen aan onze leden, om zich bij ons te melden als hij of zij een leuk, interessant of andersoortig verhaal heeft. Of misschien kunt u iemand anders met zo'n verhaal. Denk vooral niet: 'Mijn verhaal is niet interessant of geschikt'. Daar komen we samen wel uit. U hoeft u alleen maar aan te melden op **jubileumboek@heemkundehoensbroek.nl** of bel 0611317861 (secretaris). En wij nemen contact met u op om het verhaal op te schrijven. Het bestuur lijkt het zeer de moeite waard om hiermee aan de slag te gaan. We hebben er zin in. U ook??

GROND EN GOED MAKELAARDIJ IN AGRARISCH VASTGOED

Hofdwarsweg 49

6161 DE Geleen

☎ 045-5213468

CONTRIBUTIE 2021 / 2022

Als u de contributie voor dit jaar voldaan heeft willen wij u daarvoor hartelijk bedanken, onze vereniging heeft uw bijdrage hard nodig.

Als u uw bijdrage nog niet overgemaakt heeft wilt u dat dan alsnog doen? Het jaar is nu zo goed als voorbij.

De contributie bedraagt per jaar € 17,50 voor het lidmaatschap. Voor elk volgend lid op hetzelfde adres is de contributie € 7,50

Verder verzoeken we onze leden die buiten Hoensbroek wonen en dit blad per post ontvangen om een kleine extra gift.

Het bezorgen met de post wordt steeds duurder en het kost nu al bijna € 10,00 per lid per jaar.

U kunt uw contributie overmaken op: NL 43 INGB 0003 2805 62 t.n.v.

Heemkundevereniging Hoensbroek o.v.v. 'contributie' en uw post-code.

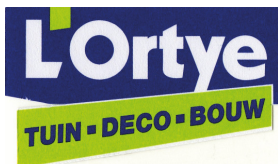
VERBOEKET - HYPOTHEKEN & VERZEKERINGEN

Nieuwstraat 6A
6431 KT Hoensbroek
☎ 045-5281760

ROB PETERS – LIMBURGS BAKWINKELTJE

Wijngaardsweg 16
6412PJ Heerlen
☎ 045- 5226693

BEGUNSTIGERS OOS GEBROOK

M. L'ORTYE

AMSTENRADE

PUNCTUA & PARTNERS – ACCOUNTANTS

HOENSBROEK

THE READ SHOP VROMEN

HOENSBROEK

C. VAN TILBURG

HOENSBROEK

VAN MELICK - HEERLIJK UIT HOENSBROEK

HOENSBROEK

moonen | BOUW BV
BOUWKUNDIGADVIES

L'Ortye L'Ogisch!

Ogenlust
*BLOEMSIERKUNST
WWW.OGENLUST.COM

CADMUS
FINANCIAL GROUP BV